

ТАҚРИЗИ

муқарризи расмӣ ба автореферат ва диссертатсияи Рауфзода Сайвали Гурез дар мавзуи «Методикаи баланд бардоштани салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи технология(таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. – Педагогика (5.3.10.11.–Назария ва технологияи таълими меҳнат ва дизайн)

Мутобиқати мавзӯ ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионии пешниҳодшуда аз лиҳози мазмун, самти илмӣ ва масъалагузори асосӣ ба талаботи шиносномаи ихтисоси 5.3 – Педагогика (5.3.10.11 – Назария ва технологияҳои таълими меҳнат ва дизайн) пурра ҷавобгӯ мебошад. Илова бар ин, натиҷаҳои бадастомадаи таҳқиқот ба меъёрҳои феҳристи ихтисосҳои илмӣ амалкунанда дар Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои додани дараҷа ва унвонҳои илмӣ муқаррар гардидаанд ва бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудаанд, мувофиқат мекунад.

Мубрамии мавзӯи таҳқиқ. Таҳти роҳбарии бевоситаи Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ислоҳоти соҳаи маориф давра ба давра тадбиқ гардида, мазмуну мундариҷаи таҳсилот (маълумот) ба куллӣ тағйир ёфта истодааст. Вобаста ба ин масъалаи муҳимми рӯз Пешвои миллат дар Паёми навбатии худ 16 декабри соли 2025 таъкид намуданд, ки: *“Акнун вақти илм омӯхтан, касб омӯхтан, ҳунар омӯхтан, баланд бардоштани сатҳи маърифатнокии миллати тоҷик омадааст”*. Дар заминаи тағйироти босуръат ва ҳамаҷонибаи иқтимоию иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон масъалаи тайёр намудани кадрҳои омӯзгории соҳибтаҳассус ба яке аз самтҳои афзалиятноки сиёсати маориф табдил ёфтааст. Талаботи замони муосир зарурати татбиқи усул ва технологияҳои навини омодаسازی омӯзгорони фанни технология (таълими меҳнат)-ро пеш мегузорад, зеро

омӯзгорони оянда бояд на танҳо донишҳои назариявии амиқ, балки малакаҳои амалии устувор ва салоҳиятҳои касбии баланд дошта бошанд. Дар ин замина, баланд бардоштани сифати тайёрии касбии омӯзгорони фанни мазкур ба рушди ҳамаҷонибаи шахсияти донишҷӯён, фаъолгардонии иқтидори зеҳнӣ ва эҷодии онҳо, инчунин ба истифодаи оқилонаи дастовардҳои илмию техникаӣ ва арзишҳои фарҳангии таърихӣ таъсия менамояд. Омодагии касбии донишҷӯён дар раванди таҷрибаомӯзии педагогӣ имконият фароҳам меорад, ки сатҳи эҷодкорӣ, мустақилият ва қобилияти қабули қарорҳои ғайристандартӣ онҳо дар ҳалли масъалаҳои таълимӣ ҳамчун ҷузъи муҳими салоҳиятнокӣ касбии омӯзгори оянда арзёбӣ карда мешавад.

Дар шароити имрӯза ташаккули салоҳиятнокӣ касбии омӯзгорони оянда ҳамчун омили калидии рушди устувори низоми таҳсилоти пайваста баромад намуда, татбиқи мазмуни навшудаи таҳсилоти умумӣ истифодаи равишҳои инноватсионӣ тайёр намудани омӯзгорони фанни технология (таълими меҳнат)-ро тақозо менамояд. Гузариш ба модели таҳсилоти бар пояи салоҳият зарурати тақмили асосҳои назариявӣ ва методӣ фаъолияти педагогиро ба миён оварда, барои ташкили самараноки раванди таълими фанни технология (таълими меҳнат) дар муассисаҳои таълимӣ заминаи устувор фароҳам месозад.

Натиҷаи навагонӣҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ ва нуқтаҳои илмие, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд.

Навагонӣҳои илмӣ таҳқиқот: Таҳқиқот аҳамияти усули коркардшудаи баланд бардоштани сатҳи омодагии донишҷӯён ба фаъолияти мустақилонаи касбиро собит намуд. Дар раванди таҷрибаомӯзии педагогӣ сохтори салоҳиятнокӣ касбии омӯзгори ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) таҳия ва асоснок карда шудааст, ки ҷузъҳои ҳавасмандӣ, маърифатӣ, фаъолиятӣ ва эҷодиро дар бар мегирад. Инчунин, технологияҳои лоиҳавӣ ҳамгирошудаи ташаккули салоҳиятнокӣ имконият фароҳам меорад, ки

сатҳи омодагии касбии омӯзгорон ба таври мукамал ва объективӣ арзёбӣ карда шавад.

– аҳаммияти усули коркардшудаи баланд бардоштани дараҷаи омодагии донишҷӯён ба фаъолияти мустақилонаи касбӣ асоснок гардид;

– сохтори салоҳиятнокии касбии омӯзгори ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) дар рафти таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ дар муассисаи олии асоснок карда шуд, ки ҷузъҳои зеринро дар бар мегирад;

– ҳавасмандӣ (муносибати эмотсионалӣ-арзишӣ ба фаъолияти педагогӣ арзишҳо, шавқу рағбат, талаботҳо, қобилият, майл), маърифатӣ (когнитивӣ), ки дар дониш, маҳорату малакаи соҳаи иҷроия ва идоракунӣ ифода меёбад;

– технологияи лоиҳавии ҳамгирошудаи ташаккули салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) дар доираи таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ асоснок гардидааст;

– мутобиқи сатҳҳои ин салоҳиятнокӣ: ибтидоӣ, миёна ва тахассусӣ, ки хусусиятҳои падидаи тавсифшавандаро дар назар доранд, маҷмуи меъёрҳои арзёбӣ (репродуктивӣ, самаранок, эҷодӣ) ташаккул дода шуд.

Нуқтаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда: Таҷрибаомӯзии педагогӣ ҳамчун ҷузъи муҳимми оmodасозии кадрҳои омӯзгори оянда ба рушди қобилиятҳои фаъолияти фардӣ ва малақаҳои ташкилу гузаронидани корҳои таълимӣ бо хонандагони синну соли гуногун мусоидат мекунад. Сохтори салоҳиятнокии касбӣ ҷузъҳои ҳавасмандӣ, маърифатӣ, фаъолиятӣ, эҷодӣ ва арзёбӣ-натиҷавиро дар бар мегирад, ки барои такмили малақаҳо ва қабули қарорҳои эҷодӣ заминаи мукамал фароҳам меорад. Арзёбии салоҳиятнокии касбӣ дар асоси се меъёри *репродуктивӣ*, *босамар* ва *эҷодӣ* ба омӯзгор имконият медиҳад, ки сатҳи омодагии худро ба фаъолияти мустақилона ба таври объективӣ муайян намояд.

– Моҳияти таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ дар омодагии касбии омӯзгорони оянда, ташаккули қобилиятҳои онҳо ба фаъолияти фардӣ дар соҳаи зерин ва дар ташкилу гузаронидани корҳои таълимӣ бо мактаббачагони синну солашон гуногун ифода меёбад.

– Сохтори салоҳиятнокии касбии омӯзгори ояндаи фанни технология чузъҳои зерини бо ҳам алоқамандро дар бар мегирад: ҳавасмандӣ (муносибати эмотсионалӣ-арзишӣ ба фаъолияти педагогӣ - арзишҳо, шавқу рағбат, талаботҳо, қобилият, майл), маърифатӣ (когнитивӣ), (дониш, маҳорату малакаи соҳаи иҷроия ва идоракунии ифода меёбад), фаъолиятӣ (амалиётҳои кори зеҳнӣ ва техникӣ), эҷодӣ (ё техно-эҷодӣ, ки қобилияти шахсро ба эҷодиёти техникӣ ифода мекунад), арзёбӣ-натиҷавӣ (таҳлили муқоисавӣ ва тасҳеҳи натиҷаи эҷодиёти техникӣ).

– Технологияи интегративии лоиҳавии ташаккули салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) дар доираи таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ ба тақмили худидоракунии онҳо, рушди имкониятҳои зеҳнӣ ҷисмонӣ дар соҳаи иҷроия ва идоракунии ин намуди фаъолияти педагогӣ нигаронида шудааст. Салоҳияти касбии омӯзгори ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) метавонад дар асоси се меъёр ба ҳар як раванди эҷодӣ хос: репродуктивӣ, босамар ва эҷодӣ арзёбӣ гардад.

– Меъёри репродуктивӣ қобилияти субъектро дар таҷдиди нави ягон объект ба пуррагӣ барои бо объекти асосӣ шабоҳат додан арзёбӣ мекунад. Меъёри босамар маҳорати субъектро дар таҷдиди нави объект бо роҳи омезиш ва беҳдошти унсурҳои мавҷуда нишон медиҳад. Меъёри эҷодӣ дар бораи қобилияти таҳияи объектҳои аслии аз аналогҳои маълум хосатан фарқкунанда шаҳодат медиҳад, ки ин имкон медиҳад онҳо ба таври объективӣ ё субъективӣ нав буданашон тасниф карда шаванд. Чунин маҷмуи меъёрҳо имконият медиҳад, ки сатҳи омодагии омӯзгори ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) ба фаъолияти касбии мустақилона ба таври объективӣ арзёбӣ гардад.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаю тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта. Хулосаҳое, ки дар ин диссертатсия ифода шудааст, асосан ба таҳлили васеи адабиётҳои илмӣ-педагогӣ, омӯзиши таҷрибаи ватанию хориҷӣ ва татбиқи равишҳои муосири илмӣ дар соҳаи оmodасозии омӯзгорони фанни технология (таълими меҳнат) така менамоянд. Методикаи

пешниҳодшуда барои баланд бардоштани салоҳияти касбии омӯзгорони оянда дар ҷараёни таҷрибаомӯзии педагогӣ бо назардошти қонунмандии рушди фаъолияти педагогӣ таҳия гардида, бо натиҷаҳои назариявӣ ва амалӣ комилан мувофиқ аст.

Эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот тавассути мувофиқати мантикии ҳадаф, вазифа ва усулҳои истифодашуда таъмин карда шуда, дар баробари ин маҷмуи усулҳои мутақобилан тақмилдиҳанда (таҳлил, мушоҳида, суҳбат, тест ва таҷрибаҳои педагогӣ) истифода шудаанд. Илова бар ин, таҷрибаи шахсии унвонҷӯи таҳқиқотӣ дар раванди омӯзиш ва фаъолияти таълимӣ низ ба эътимоднокӣ мусоидат менамояд. Самаранокии методикаи пешниҳодшуда бо роҳи озмоиши педагогӣ тасдиқ гардида, нишон медиҳад, ки ташаккули салоҳиятнокии касбии донишҷӯёни ихтисоси технология дар ҷараёни таҷрибаомӯзӣ устувор ва мусбат мебошад.

Тавсияҳои дар диссертатсия пешниҳодшуда хусусияти амалӣ дошта, метавонанд дар муассисаҳои таҳсилоти олӣ ва миёнаи умумӣ ҳангоми ташкили таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ ва низоми омодаسازی кадрҳои фанни технология истифода шаванд. Барои баланд бардоштани салоҳиятнокии касбӣ зарур аст, ки худмуайянкунии касбӣ дар тамоми марҳилаҳои омодагӣ ба таври мақсаднок ва систематикӣ роҳандозӣ гардад, ки дар ин раванд иштироки фаъоли ҳамаи омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти олӣ нақши муҳим дорад.

Рисолаи таҳқиқотӣ аз муқаддима, се боб, шаш зербоб, хулосаи бобҳо, хулосаи умумӣ, 167 номгӯи адабиёт, 4 ҷадвал, 2 диаграмма, 1 амсилаи коркардшуда ва замимаҳо иборат аст. Ҳаҷми умумии рисола 195 саҳифаи ҷопи компютери ро ташкил медиҳад.

Дар муқаддима аҳаммият ва муҳимияти мавзӯи таҳқиқотӣ асоснок шуда, ҳадафу вазифаҳо, объекту предмети таҳқиқ, наwgониҳои илмӣ, аҳамияти амалии натиҷаҳои бадастовардашуда муайян шудаанд.

Дар боби якум бо унвони «**Асосҳои назариявии методикаи баланд намудани салоҳиятнокии касбии омӯзгори ояндаи фанни технология**

(таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ» ду зербоб мавҷуд аст. Дар ин боб таҳлилу баррасии асосҳои назариявии ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи фанни технология анҷом дода мешавад. Муҳаққиқони ватанӣ ва хориҷӣ оид ба омодагии касбии омӯзгорон, рушди салоҳиятҳои касбӣ ва нақши таҷрибаомӯзии педагогӣ дар ташаккули шахсияти омӯзгор ва баланд бардоштани самаранокии фаъолияти касбии онҳо мавқеъҳои илмиро пешниҳод намудаанд, ки дар ин қисмат таҳлил карда шудааст. Таваҷҷуҳи махсус ба равишҳо ва усулҳои баланд бардоштани салоҳиятнокии дар раванди таҷрибаомӯзӣ дода шуда, нишон дода мешавад, ки маҳз муҳити воқеии фаъолияти педагогӣ барои ташаккули мақсадноки малака ва маҳорати касбии донишҷӯён шароити мусоид фароҳам меорад.

Зербоби аввал бо унвони «Шароитҳои педагогии методикаи ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгори оянда» ба таҳлили маҷмӯи шароитҳои педагогӣ, ки барои ташаккули самараноки салоҳиятнокии касбӣ мусоидат мекунанд, равона шудааст. Дар ин зербоб аҳамияти муҳити таълимӣ-тарбиявӣ, ҳамгироии донишҳои назариявӣ бо фаъолияти амалӣ, истифодаи усулҳои фаъол ва интерактивӣ, ташкили худфаъолияти донишҷӯён ва татбиқи технологияҳои муосири педагогӣ баррасӣ мегардад.

Зербоби дуюм бо унвони «Тавсифоти мундариҷаи салоҳиятнокии касбии омӯзгори фанни технология (таълими меҳнат)» ба таҳлили мазмун ва сохтори салоҳиятнокии касбии омӯзгор аз нуқтаи назари назариявӣ равона шудааст. Салоҳиятнокии ҳамчун низоми ҳамгироии дониш, маҳорат, малака, сифатҳои шахсият ва қобилиятҳои касбӣ шарҳ дода шуда, ҷузъҳои асосии он, аз ҷумла ҳавасмандӣ ва арзишҳои касбӣ, омодагии маърифатӣ, ҷанбаи амалӣ-фаъолиятӣ ва қобилиятҳои эҷодӣ-техникӣ муайян карда шудааст.

Дар боби дуюм таҳқиқоти «Моҳият, захираҳои педагогии таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ ва амсилаи ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгори оянда» пешбинӣ шудааст. Дар ин боб таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ ҳамчун ҷузъи муҳими низоми тайёр намудани мутахассисони соҳаи маориф аз нуқтаи назари назариявӣ ва амалӣ таҳлил гардидааст. Таҷрибаомӯзӣ

мухити воқеии ташаккули малака ва маҳорати касбӣ, рушди қобилиятҳои шахсӣ ва касбӣ ва ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаро фароҳам меорад.

Ҳамзамон, захираҳои педагогӣ, аз ҷумла имкониятҳои методӣ, педагогӣ ва психологӣ, ки дар раванди таҷриба ба вуҷуд меоянд, муайян карда шуда, нақши онҳо дар рушди касбии донишҷӯён асоснок мегардад. Аҳамияти ҳамкориҳои муассисаҳои таҳсилоти олии мактабҳои миёна низ барои самаранокии таҷрибаомӯзӣ баён шудааст. Боби мазкур аз ду зербоб иборат буда, зербоби аввал бо унвони «Нақш ва иқтидори таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ дар ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгори фанни технология (таълими меҳнат)» ба таҳлили нақш ва иқтидори таҷриба дар ташаккули малакаву маҳорати касбӣ равона шудааст.

Зербоби дуюм, «Амсилаи ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгори фанни технология (таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ», модели назариявӣю амалии ташаккули салоҳиятнокии касбиро пешниҳод мекунад. Амсила ҳамчун низоми пайдарпайи марҳилаҳо, унсурҳо ва робитаҳои байни онҳо пешниҳод гардида, марҳилаҳои ташаккули ҳавасмандии касбӣ, азхудкунии донишҳои фаннӣ ва методӣ, ташаккули малакаҳои амалӣ ва фаъолияти мустақилона, ҳамчунин марҳилаи таҳлил ва худтакмилдиҳӣ дар назар гирифта шудаанд. Дар доираи ин амсила нақши технологияҳои фаъол, усули омӯзиш дар асоси лоиҳа, моделсозӣ, симулятсия ва таҳлили фаъолияти педагогӣ нишон дода шуда, меъёрҳо ва нишондиҳандаҳои арзёбии сатҳи салоҳиятнокии касбӣ пешниҳод шудаанд.

Дар боби сеюм «Кори таҷрибавӣ-озмоишӣ оид ба салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи фанни технология (таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ» иборат аз 2 зербоб мебошад. Дар ин боб фаъолияти таҷрибавӣ-озмоишӣ барои таҳкими салоҳиятнокии касбии омӯзгорони оянда дар доираи фанни технология (таълими меҳнат) мавриди таҳлил қарор гирифтааст. Ҳадафи асосӣ омӯхтани усулҳо ва роҳҳои самараноки рушди

малакаҳои педагогӣ ва қобилиятҳои амалии донишҷӯён дар раванди таҷрибаомӯзӣ мебошад. Кор бо истифода аз усулҳои мушоҳида, озмоишҳои амалӣ ва таҳлили натиҷаҳо анҷом дода имкон медиҳад, ки сатҳи омодагӣ ва малакаҳои касбии донишҷӯёнро арзёбӣ намоянд.

Таҳқиқот гузаронидашуда аҳамияти назариявӣ ва амалӣ дошта, метавонад барои беҳтар намудани барномаҳои омӯзишӣ ва самаранок гардонидани раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорони оянда ҳамчун роҳнамои методӣ хизмат намояд.

Зербоби аввал бо унвони «Шакл ва усулҳои баланд намудани салоҳиятнокии касбии омӯзгори фанни технология (таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзӣ дар донишгоҳ» роҳҳои татбиқи шакл ва усулҳои таълим ва ҳамоҳангсозии онҳо барои баланд бардоштани салоҳиятнокии касбии донишҷӯёнро таҳлил мешавад. Зербоби дуюм бо унвони «Кори таҷрибавӣ-озмоишӣ оид ба салоҳиятнокии касбии омӯзгори фанни технология (таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ дар донишгоҳ» ба санҷиши амалии методика ва натиҷаҳои таҷрибавӣ равона шудааст, ки омӯзгорони оянда чӣ гуна малака ва қобилиятҳои касбиро дар раванди таҷриба ба даст меоранд.

Хулоса диссертатсия аз се боб иборат буда, ҳар як қисми он мазмунӣ муайян дошта, натиҷаҳои муҳиму арзишманди ба воситаи таҳқиқот ба дастонида ба таври муфасссал таҳлил ва ҷамъбаст гардидааст. Дар ин қисмат на танҳо натиҷаҳои умумии илмӣ, балки хулосаҳои амалӣ, тавсияҳо ва самтҳои минбаъдаи истифодаи натиҷаҳои таҳқиқ низ инъикос ёфта, аҳамияти илмӣ ва амалӣ доштани корҳои анҷомдодаро пурра нишон медиҳад.

Натиҷаҳои диссертатсия дорони аҳамияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ мебошанд. Натиҷаҳои ин таҳқиқот дорони аҳамияти гуногунҷанба мебошанд. Аз нуқтаи назари илмӣ, онҳо асоси назариявии таҳияи методикаи баланд бардоштани салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи фанни технология (таълими меҳнат)-ро дар раванди таҷрибаомӯзӣ пурра ғанӣ мегардонанд ва роҳҳои нав барои сохтани моделҳо, меъёрҳо ва усулҳои

ташаққули малақаҳои касбиро пешниҳод мекунанд. Аҳамияти амалӣ дар он аст, ки натиҷаҳо метавонанд ҳангоми таҳия ва тақмили барномаҳои таълимӣ, курсҳои махсус ва бозомӯзӣ, ҳамчунин дар самаранокии таҷрибаомӯзии донишҷӯён дар муассисаҳои таҳсилоти олий истифода шаванд.

Аз нуқтаи назари иқтисодӣ, таҳқиқот имкон медиҳад, ки захираҳои мавҷудаи муассисаҳо самаранок истифода шаванд, сифати тайёр намудани кадрҳо баланд бардошта шавад ва хароҷоти тақрибии омӯзиш ва бозомӯзии мутахассисони ҷавон коҳиш ёбад. Аҳамияти иҷтимоӣ дар он ифода меёбад, ки сатҳи касбияти омӯзгорони оянда ва сифати таълиму тарбия дар мактабҳо баланд мешавад, нерӯи кадрӣ соҳаи маориф рушд мекунад ва талаботи ҷомеа ба омӯзгорони ихтисосманд қонеъ мегардад.

Наشري натиҷаҳои таҳқиқ аз рӯйи мавзӯи диссертатсия. Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар фаъолияти илмӣ муаллиф пурра инъикос ёфтаанд. Дар маҷмӯъ, онҳо дар 20 интишорот нашр шудаанд, ки аз ҷумлаи онҳо: 13 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 6 мақола дар маҷаллаҳо ва маводи конференсияҳои илмӣ-назариявӣ, амалӣ ва байналмиллалӣ, ва 1 дастури методӣ мебошанд. Ин интишорот муҳтавои асосӣ ва натиҷаҳои корро пурра фаро мегиранд ва саҳми илмӣ муаллифро равшан нишон медиҳанд.

Мутобиқати барасмиятдорории диссертатсия ба талаботи Комиссия. Диссертатсия ва автореферати пешниҳодшуда пурра бо меъёрҳо ва талаботи Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқ мебошанд. Шумораи мақолаҳои илмӣ унвонҷӯ, ки дар маҷаллаҳои тақризшаванда нашр гардидаанд, қисман бо «Низомномаи Комиссияи олии аттестатсионӣ», «Низомномаи Шӯрои диссертатсионӣ» ва меъёрҳои Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267, бо тағйири иловаҳо аз 26.06.2023, №295) мувофиқ мебошад.

Хамчуни, автореферат ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, пурра ҷавобгӯ мебошад.

Дар баробари арзишмандии таҳқиқоти мазкур диссертатсия ва автореферат аз камбудию норасоӣҳо низ оғӣ нест, аз ҷумла:

1. Хуб мешуд, ки муҳаққиқ дар диссертатсия бештар ба корҳои таҳқиқотии донишмандони тоҷик (дар муқаддимаи диссертатсия номгӯи онҳо зикр шудааст, аммо таҳлили ҳамаҷониба нест), ки ба проблемаҳои мубрами методикаи баланд намудани салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи фанни технология бахшида шудаанд, мутаваҷҷеҳ мешуд, боз арзиши кори таҳқиқоти бештар мегардид.

2. Дар бахши тавсиявии диссертатсия аз ҷониби муаллиф пешниҳодҳои хуб, оид ба методҳои баландбардоштани салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи технология (таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ оварда шудааст, ки ҳақиқатан аҳаммияти илмию амалии муосирро дорост. Агар муаллиф самтҳои асосии татбиқи стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҷиҳати баланд бардоштани сатҳи сифати таълим бо нишондиҳандаҳо асоснок мунамуд, сифати диссертатсия боз ҳам баландтар мегардид.

3. Нишондодҳо ва меъёрҳои арзёбии сатҳи ташаккули салоҳиятнокӣ касбӣ пешниҳод шудаанд, аммо робитаи онҳо бо натиҷаҳои мушаххаси таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ на ҳамеша ба таври равшан инъикос ёфтааст. Агар мисолҳои кӯтоҳи татбиқи онҳо дар амал оварда мешуданд, самаранокӣ сифати кори таҳқиқотӣ меафзуд.

4. Аҳаммияти амалии таҳқиқот дуруст муайян шудааст, вале самтҳои дақиқи истифодаи методикаи пешниҳодшуда дар барномаҳои таълимӣ ё курсҳои тақмили ихтисос метавонанд мушаххастар ифода гарданд. Ин ба арзёбии амалӣ будани натиҷаҳо мусоидат менамуд.

5. Дар рисола баъзе хатоҳои имлоиву техникаӣ ба назар мерасанд.

Бо вучуди ин, камбудихои зикршуда, чузъӣ буда, ислоҳшаванданд ва арзиши илмӣ диссертатсияро кам нахоҳанд кард.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Рауфзода Сайвали Гурез дар мавзӯи «Методикаи баланд бардоштани салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи технология (таълими меҳнат) дар раванди таҷрибаомӯзии омӯзгорӣ», ки **барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3. – Педагогика (5.3.10.11.–Назария ва технологияи таълими меҳнат ва дизайн)** пешниҳод гардидааст, дар сатҳи баланди илмӣ ба анҷом расида, ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35 тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқ буда, муаллифи он сазовори **дарёфти дараҷаи илмӣ номзоди илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3. – Педагогика (5.3.10.11.–Назария ва технологияи таълими меҳнат ва дизайн)** аз рӯи ихтисоси номбаршуда мебошад.

Муқарризи расмӣ:

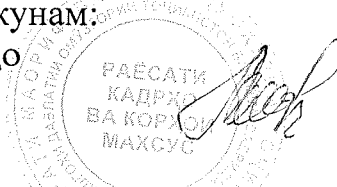
номзоди илмҳои педагогӣ, дотсент,
мудирӣ кафедраи педагогика ва
психологияи синфҳои ибтидоӣ
12.02. соли 2026.

Фозилов С.М.

Суроға: ДДОТ ба номи
Садриддин Айнӣ хиёбони Рӯдакӣ, 121
Тел.: (+992) 985756555
E-mail: suhrobfi@inbox.ru

Имзои номзоди илмҳои педагогӣ, дотсент
С. Фозиловро тасдиқ мекунам:
Сардори раёсати кадрҳо
ва корҳои махсус

Қодирзода С.

Суроғаи муассиса:
734003, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
шаҳри Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 121
Тел.: +992 (37) 2241383
E-mail: info@tgpu.tj
13.02. соли 2026.